

Ігор Калинець

КОРОНУВАННЯ ОПУДАЛА

Із промовлянь до сумління
у Львові 1968–1969 рр.

IHOR KALYNETS

CROWNING THE SCARECROW

Appeals to conscience
in Lviv 1968–1969

Translated by MARCO CARYNNYK

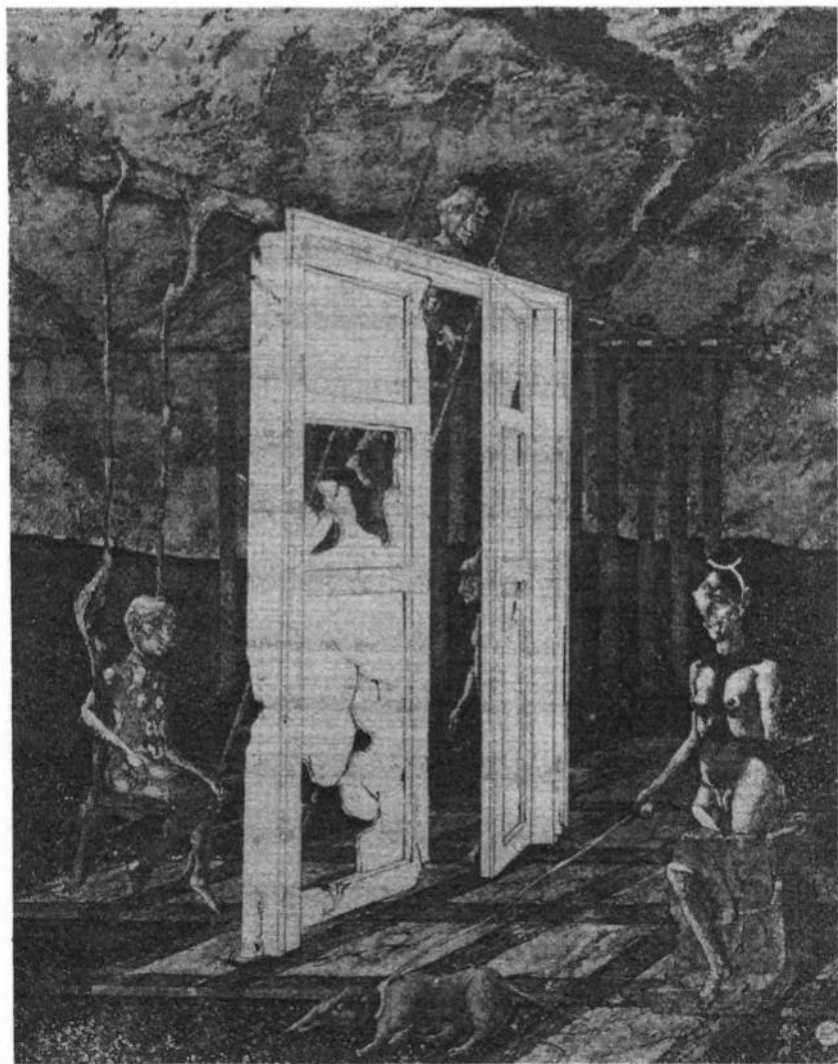
КОРОНУВАННЯ ОПУДАЛА

CROWNING THE SCARECROW

M. Rouarbi -

Сусідови зі Любовою -

Мой Рамнець
12 x 30.

Ігор Калинець

КОРОНУВАННЯ ОПУДАЛА

Із промовлянь до сумління
у Львові 1968–1969 рр.

ІГОР КАЛЫНЕЦЬ

CROWNING THE SCARECROW

Appeals to conscience
in Lviv 1968–1969

Translated by MARCO CARYNNYK

TORONTO
Exile Editions

1990

Copyright © Ihor Kalynets 1990

Copyright © Exile Editions Ltd., 1990

Translation © Marco Carynnyk 1990

This edition is published by Exile Editions Ltd.,
69 Sullivan Street, Toronto, Ontario, Canada
M5T 1C2

Sales Distribution
General Publishing Co. Ltd.
30 Lesmill Road, Don Mills, Ontario M3B 2T6

Designed by LOU LUCIANI
Printed by UNIVERSITY OF TORONTO PRESS
Engraving by IHOR PODOLCHAK

ISBN 0-920428-51-7

The publisher wishes to acknowledge the assistance towards
publication of the Canada Council and the
Ontario Arts Council.

ЗМІСТ

- 1 Коронування опудала / 2
 - 2 Нинішня весна / 6
 - 3 Осмислення порога / 12
 - 4 Осмислення вечора / 16
 - 5 Автопортрет з крилом архангела / 20
 - 6 Стихотвори про непевність / 34
 - 7 Стиховори про крихітних людей / 46
 - 8 Замок / 58
 - 9 Приготовляння до осені / 60
 - 10 Вигадана кохана / 70
 - 11 Хроніка осмислень / 80
 - 12 Стихотвори про зречення / 102
Автобіографічна примітка / 120
-

CONTENTS

- 1 Crowning the Scarecrow / 3
- 2 This Year's Spring / 7
- 3 Interpreting the Doorstone / 13
- 4 Interpreting Evening / 17
- 5 Self-Portrait with an Archangel's Wing / 21
- 6 Verses about Uncertainty / 35
- 7 Verses about Tiny People / 47
- 8 The Castle / 59
- 9 Preparing for Autumn / 61
- 10 The Imaginary Lover / 71
- 11 A Chronicle of Interpretations / 81
- 12 Verses about Abdication / 103
Autobiographical Note / 121

1. КОРОНУВАННЯ ОПУДАЛА

посеред вулиці де не знаходиш нічого окрім себе
у натовпі чужих поглянути на себе збоку
заслуговує моя самотність на відзначення
навіть тоді коли ми щераз випадково
зустрілися визволилася твоя рука з моєї
зустрілися визволилася твоя рука з моєї
як човен від пристані до лиця тобі
се огірчення сей жаль самої себе
отож коронування відбулося в будень
без жодних церемоній і сальв пошпурено
з опудала традиційного бриля натомість
нап'ято бляшану корону
безмежжя часу в опудала для осмислення
цієї події занадто горде воно щоб тріпотіти
рукавами видзвонювати брязкальцями
пудити горобців найкраще замкнутися
під короною погортати том Сковороди
пережити вічність літа найдовше життя
у самоті начебто у пісковому годиннику
пересипається пісок усіх пустель світу
після коронування явно не можеш бути
звичайним опудалом страхопудом
посеред сумного поля посеред вулиці де не
знаходиш нічого окрім себе зазираєш у
глухі нетрі ества

1. CROWNING THE SCARECROW

in the middle of a crowded street where you find nothing but yourself
among strangers taking a sidelong look at yourself
my solitude deserves celebration
even when we accidentally met again
your hand freed itself from mine
like a boat from a slip this bitterness
this self-pity suits you
and so it was a weekday crowning
the scarecrow's traditional straw hat
flung away without ceremonies or salvos
and replaced by a crown of tin
the scarecrow's endless meditation
on this event too proud to flap
its sleeves to shake its rattles
to startle sparrows best to withdraw
under the crown to browse through a book by Skovoroda*
to survive the eternity of summer the longest life
in solitude as if the sand of all the deserts
in the world were draining in a sandglass
after the crowning you clearly cannot be
a common scarecrow a bugbear in the middle
of a sad field in the middle of a street where you
find nothing but yourself as you peer into
the thickets of being

*Hryhorii Skovoroda (1722–1794): philosopher and poet who spent much of his life wandering about Ukraine, his only possessions a Bible and a knapsack. In his mystic poems, dialogues and fables Skovoroda taught that God and nature are one and advocated spiritual self-perfection and renunciation of the world. The epigraph on his gravestone read: “The world hunted me, but it did not catch me.”

навіть тоді коли ми ще раз випадково
зустрілися з довгою надумою обірвати
все не було що обривати вже було обірвано
се було ясним як день ти не захотіла
завважити моєї корони ти напевно подумала
він такий як усі а я вінценосець
обранець з-поміж мільйонів маю право
також когось увінчати
відходиш мною вирізнена в натовпі хай
може тільки до вечора але хто-зна чи
не на все життя
переживаю твоє огірчення тричі переживаю
а се тому що моє відзначення нелегке
найважливіше не свято коронування а те
як носити корону сміховинно виглядаю
не пасує вона до дрантя що поверх
мене у своєму королівстві я не король
а тільки сторож ставши птахом не втечу
від себе покинувши поле втрачу своє
призначення скинувши вінець все одно
не визволю себе з нетрів свідомості не
має також значення з чого корона золота
і самоцвітів чи тільки з бляхи корона
є корона вона винагорода за страждання
за самотність посеред поля за ланцюг обов'язку
коли на далекому обрії угледжу тебе не
зможу зробити й одного кроку
ти не розумієш сього

even when we accidentally met again
after long reflection to break everything off
there was nothing to break everything
was broken off this was clear as day you refused
to notice my crown you probably thought
he's like all the rest but I who wear the garland
chosen from millions have also
got the right to crown someone
you leave singled out from the crowd by me perhaps
only till evening but who knows perhaps
for the rest of your life
I feel your bitterness three times
I feel it and that is because my celebration is not easy
more important than the ceremony of crowning is how
you wear the crown I look ridiculous
it doesn't suit the rags that cloak
me in my royalty I am no king
only a guard if I become a bird I won't escape
myself if I leave the field I'll lose my
designation if I take off my garland I still won't
free myself from the thickets of consciousness nor
does it matter what the crown is made of gold
and precious stones or mere tin a crown
is a crown payment for suffering
for solitude in the middle of a field for the bonds of duty
when I spy you on a far horizon
I can't take a single step
you don't understand this

2. НИНІШНЯ ВЕСНА

випадковосте
все стече з тебе
як вода з пір'я
а мені на плечі
завдай гіркоту
камінь сумніву
завдай
чи ти випадковосте
мені суджена

*

нинішня весна сільце на пташку
майстрування знади на янгола
пурхає собі містом святиться містом
ані гадки що пташеня воно янголя

нинішня весна скуштує смутку
не заманиться не ловиться хіба що
впустить у сільце золоте пірце
намалюється мені на іконі сну

нинішня зима сільце на пташку
готування зради на янгола
бо що коли здогадається
що воно пташеня що воно янголя

2. THIS YEAR'S SPRING

chance
everything rolls off you
like water off feathers
and on my shoulder
impose bitterness
impose
a stone of doubt
or are you chance
my promised bride

this year's spring is a snare for a bird
the crafting of a lure for an angel
it flutters around the city sanctifies the city
unaware the young bird is a little angel

this year's spring will taste sorrow
won't be enticed won't be caught unless
it lets a gold feather into the snare
paints itself on the icon of my sleep

this year's spring is a snare for a bird
prepared betrayal for an angel
but what if it guesses
that a young bird a little angel

*

присип мене
волосся
золотим листям

переспати б отак
сю весну

бо відлине золото
до гаю світання

пробудження
висітиме як меч

а ніч моя
не піде на ніч

*

віконце люба віконце
у світ де побував я
де забагато для мене щастя
а радості замало

віконце люба віконце
зовсім тепер порожне
нема мене у зиниці
ані силуету серця

віконце люба віконце
головою не розбити
хіба під синім порогом
у сльозу зібратись

hair
cover me
with golden leaves

oh to sleep
through this spring

for gold will depart
for the grove of dawn

awakening
will hang like a sword

and my night
will not go into night

the window my love the window
into the world I visited
where I found too much happiness
and not enough joy

the window my love the window
is now entirely empty
I am not in the pupil
nor is the heart's silhouette

the window my love the window
you can't smash it with your head
only gather yourself into a tear
at the blue doorstone

*

я подарувавши білий день відходжу
я подарувавши голубий день відходжу
я подарувавши червоний день відходжу
чи подарувати тобі ще один день відходячи

був для тебе білий день моє волосся
був для тебе голубий день мої очі
був для тебе червоний день мої уста
але не було дня який би міг бути

лишаю пам'ять білого дня на чорний
лишаю пам'ять голубого дня на чорний
лишаю пам'ять червоного дня на чорний
але завжди бракуватиме одного дня на чорний

*

не розкусити
золотого горішка

не осягти
зерняти єства

тільки ламати
зуб запитання

кров'ю зійти

залишишся
нерозколеним горіхом

неосягненим зерням
жінко

since I gave a white day I depart
since I gave a sky-blue day I depart
since I gave a red day I depart
shall I give you another day as I depart

the white day was my hair for you
the sky-blue day was my eyes for you
the red day was my lips for you
but another day could never be

I leave memory of the white day for one that's black
I leave memory of the sky-blue day for one that's black
I leave memory of the red day for one that's black
but one day will always be absent for one that's black

*

the golden nut
can't be cracked

the substance of the seed
can't be cored

only the tooth of the question
can be broken

spewing blood

you will still be
an uncracked nut

an uncored seed
woman

3. ОСМИСЛЕННЯ ПОРОГА

привів я тебе за цей поріг що переступав
тисячу разів і тисячу перший переступив з
тобою межу дому і світу межу узвичаєності
і вічно сподіваної ілюзії
що може трапитися в тисячу перший коли
був досвід ранку полудня вечора ночі весни
літа осені зими півдодев'ятої в яку б
то не було погоду в яку б то не було пору
душі смутку чи радості сходами додолу і сходами
наверх завжди повертався ніколи у
вчора також ніколи у завтра
переступаючи я переступав дійсне те що
існує об що можна спіткнутися відчути біль
і що не ніс би скажімо квітку квіткою
залишилася хоч би була вона квіткою самоти
зберігала через поріг колір обриси запах
не був поріг нічим окрім поліна
ніщо не було в ньому скрите гілочки і листя
втрачені раз назавжди не зможе ніколи
вином землі упитися хіба що був символом
дім мій замок мій з тонкими як папір стінами
на сей раз переступив з тобою межу усвідомлюючи
що все заховане за поверхнею десь
мусило причаєне тривати через цілий час
відчинив двері і коли б ми мали у руках
квіт яблуні не залишився б квітом а став
би у наших руках яблуком або зерням
так і трапилося хотів уже відректися не
знаю сієї сього зерня окреслилась твоя
несформованість нестиглість нагадала оскому
допоміг скласти домашню вправу якоюсь
кінозіркою позабавилася торочили обрус
ніяковості те що скрито впливло дивне твоє
признання вперше знаєш мовила тоді випила

3. INTERPRETING THE DOORSTONE

I brought you over this doorstone that I have crossed
a thousand times and the thousand-and-first stepped over
with you boundary of house and world boundary of habit
and endlessly awaited illusion
what can happen the thousand-and-first time when
having lived through morning noon evening night spring
summer autumn winter half past eight no matter
what the weather no matter what the hour
of sorrow's soul or joy's downstairs and
upstairs always returning never to
yesterday and also never to tomorrow
stepping across I stepped over the real
the isness what you can stumble over and feel pain
and no matter what I carried a flower let's say a flower
it remained though it may have been the flower of solitude
preserving over the doorstone its color outline fragrance
the doorstone was no more than a billet
concealing nothing the branches and leaves
lost forever unable
to get drunk on earth's wine unless it was a symbol
my home my castle with walls thin as paper
this time I stepped over the boundary with you
realizing that whatever was concealed beneath the surface
existed somewhere lurking through all time
I opened the door and if we had apple blossoms
in our hands they would not remain blossoms but would become
an apple or a seed in our hands
that is what happened I was ready to renounce I
do not know this woman this seed your lack of
shape unripeness was defined recalling teeth set on
edge helped compose homework amused herself
with some movie star we unraveled the tablecloth
of awkwardness what was concealed emerged your strange
admission you know that was the first time you said I drank

келих вогню посеред квітчастого лугу не
пригадую відчуття пригадую терпкощі
червону ромашку розчарування перед устами
ношу хто тепер мене прийме згвалтовану цікавістю
шелестить солома слів солома волосся
ясно мені крізь нього як у полудень воно
тепер молодше на декілька літ на десятки
ласк на одно скуштування яблука пізнання
не пожадав я гіркоти дівчості
був на десять літ зеленішим дівчинко
зерня будь ще спізнаєш терпкощі розчарування
червону ромашку побіля вуст хай
буде так як є домашня вправа торочки
з обруса ніяковості тримати стеблинки
пальців найбільша відвага найповніше щастя
вихохати на пучечках бруньки ніжності
переступивши і сходами додому
вернулися солоні тягарі літ повні чаші
розуміння все заіснувало до цього і те що
ти жінка яка на квітчастому лузі заскоро
зрозуміла кохання та не зрозуміла щастя
а я той що переступав тисячу разів і мов
не було тисячу першого не було великого
повернення в країну чорного зерняти в епоху
допізнання перетнув межу в напрямі до
узвичаєного коли квітка залишається тільки квіткою
хоч би вона була квіткою самоти і зберігала
поріг колір обриси запах а реальне
те що зверху те ще зверху
відвозить автобус жінку яку я кохаю і не
посмів торкнутися коли вона перед хвилию
була невинною біжу сходами боже виповни
благаю пустоту сподівання дай ніщо
переступивши поріг

a chalice of fire in the middle of a flowering meadow I
don't remember the sensation I remember tartness
I carry the red daisy of disappointment at my lips
who will have me now raped by curiosity
straw of words straw of hair rustles
I see through it as clearly as in daylight it is
younger now by several years by dozens
of mercies by one taste of the apple of knowledge
I did not desire a girl's bitterness
I was ten years greener little girl
seed stay you'll know sour disappointment
the red daisy before your lips let
it be thus when there is homework fringes
of the tablecloth of awkwardness holding stems
of fingers takes the greatest courage is the fullest joy
rearing buds of tenderness on fingertips
stepping across and downstairs to home
the salty weights of years return chalices full of
understanding everything came into being before and that
you are a woman who in a flowering meadow came to know
love too soon but failed to understand happiness
and I am the one who stepped over a thousand times as if
there were no thousand-and-first never was a great
return to the land of black seed in the age
of pre-recognition cut across the boundary toward
the habitual when a flower remains only a flower
though it be a flower of solitude and has preserved
the doorstone color outlines fragrance and the real
is what is above what is above
a bus carries away the woman I love and didn't
dare touch a moment ago when she
was innocent I run downstairs God I beg
fill the emptiness of expectation grant nothing
stepping over the doorstone

4. ОСМИСЛЕННЯ ВЕЧОРА

котре вибрати повертаючись на вулицю
з-під знаку елегії з двох прямокутників рожевого
і голубого такі чіткі окреслення такі
інтенсивні барви два кольорові кадри
серед чорнобілого фільму вулиці
чи відаєш що на їх терезах важиться настрої
розуміння вечора або й самого себе
одхилить уява рожеву штору побачиш жінку
що чекає рідна вона до найменшого проміннячка
усміху віра їй янгол-хоронитель
не знає біля вуха злого язика сумніву запалює
свічки сподівання окрилена може підлетіти
до стелі до вікна до дверей не клич
бо вмере від щастя не угледивши хто той
стукіт те гукання
рожеве світання на ліжкові благовістить постіль
жага виїдає очі святкують руки недалекоими
обіймами вибігають груди навстріч поперед
слів запам'ятай все отак у послідовності
кімнату предмет за предметом не омینی портрету
невідомої на стіні підсолоджена
рожевим блиском у довгі її пальці
ринуло життя се ж твої пальці тримається
на них зелене яблуко світу як на іконі

4. INTERPRETING EVENING

which to choose when you return to the street
under the sign of the elegy of two pink and
sky-blue rectangles such clear descriptions such
intense hues two colored frames
in the midst of the black and white film of the street
do you know that mood understanding
of evening or even of oneself are weighed on their scales
imagination will draw open the pink curtain you'll see the woman
waiting familiar she is to the smallest beam of her
smile faith is her guardian angel
she doesn't know the evil tongue of doubt at her ear she
lights candles of expectation winged she can fly
to the ceiling the window the door don't call her
or she'll die of joy without seeing who's
knocking who's calling
pink dawn on the bed heralds the bedspread
yearning eats out the eyes arms celebrate oncoming
embraces breasts run out ahead of
the words remember everything in order
the room object after object don't pass the portrait
of the unknown woman on the wall sweetened
by the pink gleam into her long fingers
life surges forth these are your fingers balancing
the world's green apple as if in an icon

одхилили голубу фіранку хіба ся жінка
чужа лінія окреслюючи силует стікає у
велику сльозу хіба вона не рідна аж до
мізинця бронзою суму прикована до підлоги
не клич бо вмре від зневіри що було
гукання що був стукіт сині відсвіти на
постелі цілувалося безсоння з подушкою
солоне море вийшло з берегів підстрелені
птахи рук чорним светром присипані дві
білі могили не моляться до них твої долоні
ті ж меблі та ж кімната навіть та невідома
чомусь у синьому серпанку жест
руки для зречення довгі пальці як сироти
виросли світові на поталу ніщо крім
неба не втримається на них
втікай від сих вікон вибору роздвоєння
маєш чорнобіле вздовж тихої вулиці що
з-під знаку елегії ущасливлюючи одно
погасиш інше не виважиш розуміння вечора
самого себе одбереш вулиці один колір
вибереш вікно мов око у перспективі
вагань напїткаю істину що тонша як волосок
бо ж є одні двері до одної жінки відчиниш
двері зіллється рожеве з голубим у сіробіле
кивне на привітання подасть вечерю
буденним будеш ситий обірви волосок вулиця
довга і печальна і ніщо не зливається але
й не переважає

they pulled back the sky-blue curtain is this woman
delineating the silhouette an alien line flows into
a large tear is she not familiar down to her
little finger chained by sorrow's bronze to the floor
don't call her or she'll die doubting that
there was a cry that there was knocking blue glimmers on
the bed insomnia kissed the pillow
the salt sea overflowed wounded
birds of hands two white graves covered
by a black sweater your palms don't pray to them
the same furniture the same room even the unknown
woman for some reason in a blue veil the gesture
of the hand for resignation the long orphaned fingers
grew up to be sacrificed to the world nothing but
sky can be balanced on them
flee these windows of choice of disunion
you have black and white along the quiet street
under the sign of the elegy making one happy
you extinguish another you won't unhinge understanding
of evening of yourself you'll deprive the street of one color
you'll choose a window like an eye in the perspective of
hesitation I'll stumble on the truth thinner than a hair
for there is one door to one woman you'll open
the door pink and sky-blue will flow into gray-white
she'll nod in greeting serve supper
you'll be sated by the commonplace pluck a hair the street
is long and sorrowful and nothing flows together
nor outweighs

5. АВТОПОРТРЕТ З КРИЛОМ АРХАНГЕЛА

одна пара закоханих
довго блукала карим полем
вже було поночі
коли вона здогадалася
податися додому

нешасна дівчина
вгледівши щасливу пару
вирішила взагалі не повертатися
з карого поля

*

рушив я назирці за нею
спала вона на землі
біля райських мурів
спадала вранішня сльоза

під згуки срібної сурми
відчинилася брама

архангел назад у піхви
послав вогненного меча

дівчина була така беззахисна
що він прикрив її
своїм крилом

5. SELF-PORTRAIT WITH AN ARCHANGEL'S WING

a pair of lovers
long wandered a hazel field
it was after dark
when they thought
they'd go home

seeing the happy couple
the unhappy girl
decided not to come back at all
from the hazel field

I set out to keep watch over her
she was asleep on the ground
by the walls of paradise
a morning tear was falling

the gate opened
to a silver trumpet's sound

the archangel sheathed
his fiery sword again

the girl was so helpless
he shielded her
with his wing

*

не можна передати
зчудування дівчини
коли вона прокинулася

ранок був як ранок
але крило не було буденним

подекуди траплялись срібні
а то й золоті пір'їни

дівчина провела пальцем по крилі
срібні пірця видали ніжний перезвук
як струни арфи

*

коли вона спала
я вибудував для неї терем
приносив їй potravu
коли вона спала

звикла до несподіванок
як до сходу сонця

вірила в чари крила

вже на другий день
грала вона так солодко

що тремтіла моя душа
як дека скрипки

it's impossible to convey
the girl's amazement
when she woke

the morning was like any other
but the wing was not ordinary

here and there were silver
and even gold feathers

the girl ran her finger along the wing
the silver feathers made a gentle sound
like the strings of a harp

*

while she slept
I built her a palace
and brought her food
while she slept

as used to surprises
as sunrises

she believed in the wing's spell

the next day
she was playing so sweetly

that my soul was the trembling
soundboard of a violin

*

довший час
я не показувався їй на очі

захований за віями
як за густим частоколом

всіх десять її пісеньок
навчився не мавши слуху

коли вона тулила крило
до грудей
я хотів бути крилом

одного вечора
навіть зазирнув у шпарину
як вона роздягалася

*

for a long time
I didn't show myself to her

hidden behind eyelashes
like a seamless palisade

I learned all her ten songs
though I had no ear for music

when she pressed the wing
to her breast
I wanted to be a wing

one evening
I even peered through a crack
as she was undressing

*

врешті я відважився
вийти зі сховку

був день як день
та не бачила мене дівчина

порухав я
задерев'янілою рукою
не завважила жесту

крихким голосом
я заспівав одну з її пісеньок
не почула співу

з розпуки захопив її за руку
не відчула доторку

пройшла крізь мене
мов крізь ніщо

*

finally I got up the courage
to come out of my hiding place

it was a day like any other
but the girl didn't see me

I moved
my numb hand
she didn't notice my gesture

I sang one of her songs
in a brittle voice
she didn't hear my singing

in despair I clutched her hand
she didn't feel my touch

she walked through me
as though through nothing

*

он як
просичав їй услід

глупої ночі
я повищипую всі
срібні і золоті пір'їни

стане крило жалюгідним
достеменно обскубаним
гусячим крилом

у кут пожбурю
зажди
тішився я

якої ти заспіваєш завтра

*

so that's how it is
I hissed after her

one dark night
I'll pluck all
the silver and gold feathers

the wing will become pitiful
nothing more than a plucked
goose wing

I'll toss it in a corner
just you wait
I gloated

what song will you sing tomorrow

*

повен подолок жалю
понесла дівчина
до райських мурів

із звуком срібної сурми
відчинилася брама

не послав архангел у піхви
вогненного меча

помийнице
прогримів він
що зробила з моїм крилом

певно на ньому
блудила вночі з прибудами

я був відомщений

the girl carried
a lapful of sorrow
to the walls of paradise

the gate opened
to a silver trumpet's sound

the archangel did not sheath
his fiery sword

scullery-maid
he thundered
what have you done with my wing

you must have screwed
on it at night with strangers

I was avenged

*

одна пара закоханих
довго блукала карим полем
вже було поночі
коли вона здогадалася
податися додому

ой вигукнула наречена
я спіткнулася
об якесь гусяче крило

ой вигукнув наречений
я спіткнувся об людину

облиш
прошепотіла наречена
краще втікаймо
бо що як вона
нежива

*

a pair of lovers
long wandered a hazel field
it was after dark
when they thought
they'd go home

oh cried the bride
I have stumbled
over a goose wing

oh cried the bridegroom
I have stumbled over a person

come away
the bride whispered
we'd better run
for what if that person is
dead

6. СТИХОТВОРИ ПРО НЕПЕВНІСТЬ

хтось ішов попереду мене
сим шляхом

хтось на кам'яному порозі
залишив знак коліна

хтось за мною стояв
коли я гасив свічку

хтось подув мені із-за плеча
коли я зірвав кульбабу

*

зорі були добрі
і були зорі недобрі

коли я дивився на добрі зорі
було все гаразд

коли глянув на недобрі зорі
хтось поклав руку на серце

та біля моєї тіні
не було твоєї тіні

серце моє досі сиве

6. VERSES ABOUT UNCERTAINTY

someone strode this road
before me

someone left the mark of a knee
on the doorstone

someone stood behind me
when I snuffed out the candle

someone blew over my shoulder
when I plucked a dandelion

*

there were good stars
and evil stars

when I eyed the good stars
everything was right

when I glanced at evil stars
someone placed a hand on my heart

but your shadow was not
beside my shadow

my heart is still gray

*

не бракує нашій землі
трьох китів

не бракує нашому небові
стовпів залізних

не бракує нашій впевненості
розпуття

чи в придорожній капличці
молитва до сумніву

є правдивою

*

перст витесаний із каменю
моє привидіння

моя дорога жорстока
як жінка

моя дорога зрадлива
як жінка

моя дорога каблучка
подарована жінкою

our land doesn't lack
three whales

our sky doesn't lack
iron posts

our certainty doesn't lack
a crossroad

is a prayer to your doubt
in a roadside chapel

authentic

a finger carved from stone
my apparition

my road cruel
as a woman

my road treacherous
as a woman

my road a ring
given by a woman

*

та все таки
навіть у цій пустелі

не є візією
стадо левів

б'ється воно щодня
об лід небокраю

чекає
коли з пролomu овиду
потече червоне небо

*

як досягти певності
серед жорстокості

залишається собою
хоч шукає виходу

з однієї клітки в іншу

не мали часу
переслати нам спогади
перші християни

але проживає
найбуденніший день
дівчина

погонич левів

*

and yet
even in this desert

a pride of lions
is not a vision

beating every day
against the horizon's ice

waiting
for red sky to flow
from the broken firmament

*

how to achieve certainty
amidst cruelty

staying itself
though seeking a way out

from one cage to another

the early Christians
had no time
to mail us their memoirs

but the girl
lives through
the most ordinary day

lion tamer

*

вміння пасти левів
досягається наївністю

вона звичайно не ти
вона має тіло і тінь

вона не виходила
поза обрій
як і поза себе

занадто тутейша

але де знайти
певнішу криївку
над її тіло

*

being able to graze lions
is brought about by naïvety

of course she isn't you
she has a body and a shadow

she hasn't gone
outside the horizon
or beyond herself

she's too downhome

but where can I find
a safer hiding place
than her body

*

дівчина замкнула коло
вночі на зачарованому теремі
кохання

здійснилося звільнення
від зустрічі
на стежці сну

хотів би я бачити
чи стоїть
придорожня капличка

чи не сумують
на руїні мої янголи
чорний і білий

*

спало під лопухом
найчарівніше створіння

врівноважилася вага вагань
зникли безголосі постаті

мир зійшов на левів
сонце вперше допало zenіту

коли я вийшов з плоті
на босу траву

*

the girl closed the circle
at night in the enchanted palace
of love

escape from the meeting
occurred
on the path of dreams

I'd like to see
whether the roadside chapel
is standing

whether my angels
both black and white
are grieving on the ruins

the most charming creature
was sleeping under a burdock

the scale of doubts was stilled
the voiceless figures disappeared

peace descended on the lions
the sun overtook the zenith for the first time

when I emerged from the flesh
on the barefoot grass

*

нікого попереду
нікого позаду
нікого обіч

ти могла бути
тільки в мені
коли б ти взагалі
існувала

але знати я цього не знаю

нічого не бракує
землі і небу
світ завершено

лише встиг я
ПРОМОВИТИ

*

no one ahead
no one behind
no one beside

you could have only
been within me
if you existed
at all

but I didn't know this

earth and sky
lack nothing
the world is complete

I only managed
to utter

7. СТИХОТВОРИ ПРО КРИХІТНИХ ЛЮДЕЙ

двоє крихітних людей
на зеленому узгір'ї
за пекельним містом
на хвильку
забули про сумнів

а коли оглянулись
позад себе

він своїм тягарем
розплескав найвищий пагорб
разом з квітами
і божими корівками
і пам'яттю
про багатьох
дорогих людей

*

а місто вивтікало
із жовтої смоли задухи

залишилися
кучер'яві пагорбки
що паслися вздовж залізниці

і тіні
що полошилися крику сирен
і білий дух поїздів
що витав
над двома крихітними
крихітними людьми

7. VERSES ABOUT TINY PEOPLE

two tiny people
on a green slope
beyond the hellish city
for a moment
forgot their doubt

and when they
looked back

he flattened the highest hill
with his burden
together with flowers
ladybugs
and the memory
of many
dear people

and the city fled
from the airless yellow resin

curly-headed hills
remained
grazing along the railway

and shadows
startled by the sirens
and the white spirit of trains
that hovered
over two tiny
tiny people

*

коли він упав
мізерний
на її долоню

і задивився на себе
у дзеркалі долоні

тоді побачив

що свою нікчемність
мав за пилінку

а те
що звалося в оці сльозою
за всевіт

when he fell
miserable
into her palm

and gazed at himself
in the mirror of her palm

he saw

he had taken his baseness
for a speck of dust

and what
was called a tear in the eye
for the universe

*

у герметичну чорну пивницю
пущено промінчик
і цього було достатньо
щоб невірник осліп

якось він натягнув його
як тятиву
і диво
пивниця оглушилася
металевим згуком

тоді торкнувся як дівчини
і видав промінь срібний зойк

від того дня
забуто про волю
адже вільний не може
бути музикою на промені

into the hermetic black cellar
a beam was let in
and that was enough
to blind the prisoner

he stretched it once
like a bowstring
and lo
the cellar was deafened by
metallic noise

then he touched it like a girl
and the beam let out a silver cry

from that day
freedom was forgotten
for a free man cannot
play music on a beam

*

недолугий хворий хлопчик
як тільки визволиться
від маминої руки
перестає чути її голос
перестає чути навколишнє

примітивна уява водить
його по колу
вкладає в уста якесь диркотіння

він ходив би так цілий день
він ходив би так всеньке життя

та колись недолуга людинка
яка буде до смерті
хлопчиком і мотоциклом
залишиться без матері

і що буде
як я втрачу тебе
промовив він
на узгір'ї

*

as soon as he frees himself
from his mama's hand
a weak and sickly boy
stops hearing her voice
stops hearing his surroundings

primal imagination leads
him in a circle
sets quail cries in his mouth

he'd go around like that a whole day
he'd go around like that a whole lifetime

but one day the weak little man
who will be a boy and a motorcycle
until the day he dies
will become motherless

and what will happen
when I lose you
he uttered
on the slope

*

навіть сонцеві
не забувають
п'яточки його плям

місяцеві
вбивство вчинене братом
на братові

а білій зорі те
що згасла вона
мільйони літ до нас

а коханій
розлуки

*

повернення додому
означає зустріч
з порожнім дзеркалом

воно не вірить
в оточення
не підпускає до себе
замкнене
у рамцях самотності

повернення додому
ще означає зустріч
на всіх стінах
стелі підлозі у снах
з її очима

even the sun
is not forgiven
its small coin spots

the moon
the murder of brother
by brother

the white star
that it became extinct
millions of years before us

or a lover
separation

*

coming home
means meeting
an empty mirror

it doesn't believe
in its surroundings
doesn't face up to
what is enclosed
in a frame of solitude

coming home
also means meeting
her eyes
on all the walls
ceiling floor in dreams

*

цілий день носив
на ниточці
за собою
голубу кулю

боявся аби не пустити за вітром
або не проколоти
гострим враженням
чи не залишити за розмовою
у знайомих

та властиво він був
у цій голубій оболонці
і не відав
хто так міцно
тримає її
за нитку

*

all day he trailed
a sky-blue balloon
on a string
behind him

afraid to let the wind blow it away
to puncture it
with a pointed impression
or to leave it behind
after a talk with friends

but in fact he was
within that sky-blue membrane
and didn't know
who was holding it
so firmly
by the string

8. ЗАМОК

замок із чітким плануванням коридорів
і сходових галь веж і пивниць цей замок
з часу коли в одному з дальніх вікон
я угледів тебе став невблаганним лабіринтом
немає найменшої ймовірності
зустрітися в цій величезній споруді з
тисячами покоїв
тільки чи можуть у це повірити закохані
з року в рік подибую крихітки надії
ось тут перед кількома днями ти ночувала
кругла видолинка на подушці розгублені
срібні шпильки до волосся за рогом
привидівся білий рукав ще десь напіткав
розчинену книжку яку напевне вже не дочитаєш
бо нема можливості ще раз потрапити
до тієї ж світлиці
даремні всякі планомірні розшуки бо все
одно заблудимося лишився один бог
ім'я котрого випадковість
молитва простягнених рук понад глибоким
проваллям двору не біжи в обхід знов
згубимося на роки
а ще сьогодні я натрапив на два кістяки
тільки одні двері розділяли їх забракло
віри всього на один поріг
і ось зараз коли ми сидимо
пригорнувшись у нічному авто
освіченому тільки осіннім дощем
ми знаємо що подолати замковий
лабіринт нам не судилося

8. THE CASTLE

a castle of precisely planned corridors
and staircases towers and cellars ever since
I spotted you in a far window this castle
has been an unyielding labyrinth
there's no likelihood
of meeting in this huge building with
its thousands of rooms
but can lovers believe this
year after year I come upon crumbs of hope
you spent the night here several days ago
a round hollow in a pillow scattered
silver hairpins around a corner the apparition
of a white sleeve elsewhere I stumble on an open
book that you probably won't finish
for it's impossible to enter
the same chamber again
systematic search is useless for we'd
still get lost there remains only God
whose name is chance
a prayer from hands proffered above the deep
abyss of the courtyard don't run around or
we'll be lost again for years
and I chanced on two skeletons today
separated only by a door they lacked the faith
to step over just one more doorstone
and now as we sit
huddling at night in a car
lit only by autumn rain
we know we weren't doomed
to conquer the labyrinthean castle

9. ПРИГОТОВЛАННЯ ДО ОСЕНІ

ще літо
у телефоні

ще слухавка
як мушля

ще біжить
зеленава хвиля

ще золотий луг
у пилку

ще слово твоє
як яблуко

забудьмо
про дощ

про кольорові тіні
парасольок

переглядаймо
гербарій літа

розворушім вулик
пахощів

та шелестить
зілля

як дощ

9. PREPARING FOR AUTUMN

still summer
in the telephone

the receiver
still like a shell

the greenish wave
still surging

the golden field
still in pollen

your apple word
still

let's forget
the rain

the colored shadows
of parasols

let's look through
the herbarium of summer

let's disturb the beehive's
fragrance

and herbs
rustle

like rain

*

готуймо човни
напливає осінь

готуймо човни
з берегів жаль виступає

запливемо
в озеро падолисту

озеро
що поглинає сліди

*

обернеться
простір між нами
у порожнечу

не допоможе
стежка
у міжгір'я згадок

але блукає
потаємний погляд

мов зіжухлим листком
ганятиме вітер
обірваною фразою

з твоєї пісні

let's ready the boats
autumn is sailing in

let's ready the boats
sorrow's tacking offshore

we'll sail
into the lake of leaffall

the lake
that swallows the trail

*

the space
between us will turn
to emptiness

the path
to the valley of remembrance
is no help

but a mysterious look
wanders

like a withered leaf
the wind will blow about
the phrase torn away

from your song

*

втішаймося
розлукою

котра наші дні
перетопить у золото

наші дні
в ще одну зорю перекує

бо завбоге небо
у розлуці

*

на грані сну
як по линві

дійсність
та балансування

а коли
глянути вниз

неймовірно
минуле зближується

розрізняю
кожну травинку

не можливо
втримати
рівноваги

і сліз

let's rejoice
in the separation

that will melt
our days to gold

will forge our days
into yet another star

for the sky is too poor
in separation

verging on the tightrope
of sleep

reality
and balancing

and when
you look down

incredibly
the past approaches

I can clarify
every blade of grass

it's impossible
to maintain
my balance

or hold back my tears

*

щоденна зустріч на канаті
на рівні веж і хмародерів
внизу роззяв строката мапа
вгорі до вічності блакитні двері

ще тільки крок о будь уважна
хоч злука наша поглум родить
для всього світу ми лиш блазні
і поцілунок нам винагорода

але сьогодні надпрограмно
я охоплю тебе в обійми
відчиняться блакитні брами
коли із линви з кону зійдем

*

лежатиму
як утопленик
на дні осені

золоті косяки листя
нагадуватимуть
про золоту рибку

жовті лози дощу
про струни
твоеї скрипки

тільки не вчую
її голосу

крізь товщу осені

the daily meeting on the tightrope
high as skyscrapers and towers
below a quilted map of gaping fools
above the blue gate to eternity

just one more step oh be careful
though our union elicits derision
the world thinks we're simply clowns
and a kiss is our reward

but today for an encore
I'll catch you in my arms
and the blue gate will open
when we soar off the stage from the tightrope

I'll lie
like a drowned man
at the bottom of autumn

golden schools of leaves
will remind me
of a goldfish

yellow vines of rain
of the strings
of your violin

only I won't hear
her voice

through the thickets of autumn

*

не було ще осені над цю
осінь та все має край
і несподівано крізь раптово
оголений сад відкрилося
незнайоме порожнє поле
без жодної звичної віхи
чи надії на зустріч
не хотілося до сих пір вірити
що і сад має кінець
і за ним починається
нова земля
та щонайгірше я зрозумів
що доведеться йти цим
безлюдним полем не знаючи
куди і пощо

*

не відрікайся сну свого
не відрікайся дня золотого
не відрікайся сивого болю
за мною
за собою

не знаю тебе
промовлю вперше

не знаю тебе
промовлю вдруге

не знаю тебе
промовлю втретє

no autumn ever equalled this
one but all things end
and unexpectedly through the
suddenly naked garden a strange
empty field lay revealed
without a single familiar landmark
or any hope of meeting
I refused to believe until now
that even the garden ends
and a new land
begins beyond it
but even worse I saw
I'll have to walk
this desolate field not knowing
where or why

*

do not abdicate your sleep
do not abdicate the golden day
do not abdicate the gray pain
for me
for yourself

I do not know you
I'll say once

I do not know you
I'll say twice

I do not know you
I'll say thrice

10. ВИГАДАНА КОХАНА

меншають
свічі днів

долонею
затуляю
сиротливий пломінь

вихоплюю
іноді з непам'яті
нагі вуста

піддатливий
віск тіла

моїми пальцями
ти сформована

з мого зітхання
зроджена

*

лежиш незаймана між голих стін
невже тут має статись неминуче
рубаєм шлях крізь сумніви густі
немов крізь зарості дрімучі

дзвенять самі два келихи пусті
що недопито по столі розлито
а ти вся від волосся і до стіп
волаєш пам'яті про смагле літо

10. THE IMAGINARY LOVER

candles of the days
grow short

I cover
the orphaned flame
with my hand

sometimes I snatch
naked lips
from oblivion

pliant wax
of the body

by my fingers
you are shaped

of my sighing
you are born

you lie virginal between naked walls
will the inevitable really happen here
we hew a path through thickets of doubt
as though through dense brushwood

two untouched empty goblets ring
what was undrunk spills on the table
and from hair to toe you
beseech memory about the dusky summer

*

моя кохана
я так пекельно
виборював
первозданне
роками поспіль

проступав образ
міліметр за міліметром
із-під фальшивого
золотого
покріву

так відновлюють
ікони
моя кохана

та коли серце
пойметься вогнем
як дерев'яна церковця

то ніколи вже
з попелу
Богородиця
не повстане

my love
I strove
so damnably
for the primal
year after year

millimeter by millimeter
the image emerged
from under the sham
gold
shroud

this is how icons
are restored
my love

but when the heart
bursts into flame
like a wooden chapel

the Mother of God
will never again
rise
from the ashes

*

спиш із музикою обнявшись достоту
за одвірком сну я стою як чужий
зів'яв чудотворний плющ дотику
відсохли руки мої що ж прожени

на глум кучерявиться хміль поміж стегон
пиво пристрасті прошумить прошумить
треба йти а той світ що без тебе
ще більше жорстокий ніж ти

*

бувало
ставав на прю
з одноголовими

тепер
дихають вогнем
семиголові

бувало
друзі дмухали
у золоті труби

тепер
поглядають на мене
чорним піднебінням

*

you sleep embracing music just outside
the doorjamb of sleep I stand like a stranger
the miracle-working ivy of touch has withered
my hands have shriveled well then send me away

hop curls between thighs in derision
the beer of passion will cease foaming
I've got to go but without you that world
is far crueler than you

sometimes
I'd begin to dispute
the single-headed ones

now
the seven-headed
breathe fire

sometimes
friends would blow
on gold trumpets

now
they gaze at me
with black palates

*

Прослався сон мій поза обрій –
не перейти його за ніч;
піщане море хвилі горне
і дерево кричить до віч.

Але стривай-но, придивися:
хіба се дерево? Се – ти
стоїш, як дерево без листя,
уся нага до срамоти.

І гап проходять каравани
і тичуть глуфом у твій бік.
Задеревілими ногами
не зрушу з місця, далєбі.

А що лиш крикну — то мій голос
заціпеніння не проб'є.
Знов ти, безпомічна і гола,
самотнім деревом стаєш.

*

віддатися добровільно
в руки осені

пуститися берега
з її штандартами

по плитких озерцях
каварень

довідуватися
про тебе
з десятих уст

My dream has spread beyond the horizon—
it can't be crossed in a night;
the sea of sand gathers waves
and a tree screams in my face.

But wait, look again:
is it a tree? It is you
standing like a leafless tree,
shamelessly naked.

Caravans of gapers pass,
poking you scornfully in the ribs.
My legs grown stiff,
I can't move from the spot.

No matter how I cry, my voice
can't penetrate the numbness.
And again, naked and helpless,
you become a solitary tree.

freely submit myself
into the hands of autumn

cast off from shore
with its banners

on the shallow lakes
of coffeehouses

to learn
about you
at tenth hand

малювати тоді
по мармуровому столику
циганську дорогу

на те
розлита кава

на те
ніч без берегів
щоб розплутувати

*

відцвіло її квітування
перлина у скойках лона
вітер журби відсіває
згадки зерня від половини

рятуйте її ой пробі
обвийте молінням коліна
прокляттям набита утроба
як гострим камінням

and then to draw
a gypsy road
on the marble table

that is why
coffee is spilled

that is why
night has no shores
so it can be untangled

*

her flowering has faded
a pearl in the conch of her womb
a wind of sorrow winnows
recall of the seed from the chaff

for God's sake save her
wrap her knees in prayers
her womb is packed
with the jagged stones of curses

11. ХРОНІКА ОСМИСЛЕНЬ

*«Існує ця велика машина,
машина всевіту, але вона —
сновид і тїнь».*

Г. Сковорода

Б. Сороці присвята

із матірнього пня галужимося плідно
вже стало густо нас по всеньких пустках
обіцяна земля мана безслідна
як мильна булька понад нами лусла

верстаймо і безчасся й бездоріжжя
нам за Мойсея юна вільха
вже й недовірки хашч старійшини
вилазять із замлілого запілля

шикуються у лави жовтодзюбі лози
враз оголивши списи літорослів
позір вістують вістуні що кози
вже обгризають наші аванпости

11. A CHRONICLE OF INTERPRETATIONS

*“There exists a great machine,
the machine of the universe, but
it is a dream and a shadow.”*

Hryhorii Skovoroda

Dedicated to Bohdan Soroka

we branch from motherstem in fecund growth
we've multiplied on all the barrens
the promised land that trackless specter
a bubble that is bursting overhead

let's traverse endless time and pathless wastes
an alder sapling serving as our Moses
now even infidels in the thickets of elders
are creeping out from the exhausted rear

yellow-beaked willows fall into line
and all at once uncover spears of shoots
and runners snap to attention to report
that goats are chewing up our outposts

ОСМИСЛЕННЯ ЗАЧИНУ

опікунко родинного тепла
прамамо двору липо
впусти нас до свого дупла
як до собору на молитву

бо що посіємо пожнем
а що посіємо не звісно
не йдем до тебе порожнем
несем тобі пригісне

вже подавився поговір
дзвенить весільний поїзд
опікунко сім'ї вповіж
свою предвічну повість

*

тут предками нелинями
вгноєно землю
на горорізі вугля
чорні долоні листя

засвідчує археологія
городище чорнобору
золотокору столицю
священного дуба

вигнані на периферію
перетривали гоніння
тепер щити дерев
віщують смерть сокирі

INTERPRETING THE BEGINNING

linden custodian of family warmth
first mother of the manor
admit us into your hollow
a cathedral for prayers

for we'll reap what we sow
and we don't know what we'll sow
we don't come to you with empty hands
but bring you a visitor's gifts

gossip is throttled
the wedding train is ringing
custodian of the clan tell us
your age-old story

*

the earth manured here
by ancestral oaks
black palms of leaves
on a cross-cut of coal

archeology witnesses
the ruined black-forest town
gold-barked capital
of the holy oak

driven to the periphery
they've survived persecution
now the trees' shields
foretell the axe's death

ОСМИСЛЕННЯ ПОСТІЙНОСТІ

моя господа наче очашок
святкує під трійцею стіл
наша прив'язаність ув'язнення наше
зав'язання у себе а втім

як обійтися без поцілунку
без тебе мила коли все тля
коли непорушні вазони на лутці
та тільки не небо і не земля

на вікна впали сніги фіранки
по сей бік дійсність по той бік міт
від ранку до ночі від ночі до ранку
останьмо останьмо самі

*

ах ці милі знайомі
привітно-декоративні
лояльно обстрижені
зелені пуделі

ах ці приятелі
з парасольками прохолоди
листв'яні протигази
задушливого міста

ах ці страхопуди
з-під крилець домів
цієї ночі асфальт
висадили у повітря

INTERPRETING CONSTANCE

my house is like a bowl
the table celebrates under the trinity
our attachment our confinement
our entering into ourselves but then

how can I do without a kiss
do without you love when all is dust
when the flowerpots in the window are still
but the earth and sky are not

the snow of the curtain falls on the windows
reality on this side myth on the other
from dawn till dusk till dawn
let's stay let's stay alone

*

oh these dear familiar
invitingly decorative
loyally cropped
green poodles

oh these friends
with their parasols of coolness
leafy gas masks
in the suffocating city

oh these bugbears
under the wings of the houses
blew up the asphalt
tonight

ОСМИСЛЕННЯ ЧЕКАННЯ

приріс я до мушлі одвірка
шептала мушля у тиші
про сплески панчіх на підлогу
хвиль на піщаний берег

шугнула прибоєм суконка
сплигло шумовиння сорочки
а понад всім шелест шерех
останньої піни станика

одвірку що буде з тобою
ходиш як човен по хвилі
невже тугі твої вуха
теж вчули чар роздягання

*

курява над когортами
то стяг зелений лісу
сурмлять дерева
сурмами тіл

прадавнє на вулицях
парсуни звірів
в уламках вітрин
як у свічадах

товчуть одвірки
до землі чолобитню
з розколин бетону
розрив-трава вибухає

INTERPRETING WAITING

I grew to the shell of the doorjamb
the shell whispered in the stillness
about the splash of stockings on the floor
of tides on a sandy shore

the dress surged like surf
the slip's froth drifted away
and above all the murmur
of the brassiere's final spume

doorjamb what will become of you
you strut about like a boat on the tide
could it be that your taut ears
have also heard the charm of undressing

dustclouds over cohorts
banner of green forest
trees trumpet
on the trumpets of their bodies

the ancient in the streets
animals as persons of high rank
in the shattered shop windows
as in mirrors

doorjamb's bow low
in salutation
impatiens explodes
from cracked concrete

ОСМИСЛЕННЯ ЩЕДРОСТІ

не звикну до твого тіла
помаранчу з незнаного саду
пізноцвіт одцвітина
самітний осамітнена

підставляю себе як мису
чи щедрістю виповниш мису
одцвітина первоцвіт
то в оці то в руці

не звикну до свого щастя
тужу за щастям зеленим
пізноцвіт одцвітина
самітний осамітнена

*

обродилася кислиця тучна корова
на майдані посеред міста
ратицями вгрузла
попасає бруківку

доять її зелене молоко
разом із листям
надвечір одна стромовина
чорна зболена дійка

а вранці поворітьма дійна
ще кисліші кислички
споживають городяни щедроти
щедрістю не нахваляться

INTERPRETING BOUNTY

I can't get accustomed to your body
orange from an unknown grove
late blossom faded flower
both alone and abandoned

I offer myself as a bowl
will you fill it with bounty
faded flower early blossom
first in the eye then in the hand

I can't get accustomed to my happiness
I yearn for a green happiness
late blossom faded flower
both alone and abandoned

the crab apple stout cow
bears fruit in the square
its cloven hooves sunk in
it grazes on pavement

its green milk is milked
together with its leaves
at dusk a steep branch
is a pain-riven black teat

next morning it milks even better
its fruits even tarter
city folk consume its riches
and can't overpraise its bounty

ОСМИСЛЕННЯ ЧАСУ

був в антикварні на пенсії
аж я його там надібав
через золоте пенсне
світ споглядає як диво

мислить у дусі барокко
не вженеться за нашим темпом
муркоче собі мов котик
в нашім узніжжі теплім

зрідка вказівкою човгне
години верстає пішки
пливемо на часу човнику
з одного нічого в інше

*

сокирище дерев'яного породу
хлорофіловий виплід
витесаний припасований
зачовганий до лиску

тримає залізний писок
на тілах братів пощерблений
нема в ньому зеленої крові
ні кровиночки

жорстокий яничар
пес цивілізації
прибереже його ганьбу
скляний мавзолей часу

INTERPRETING TIME

retired to an antique shop
on a pension till I found it
marveling at the world
through its gold pince-nez

it broods in a baroque mood
can't catch up to our tempo
purring like a cat
it warms itself at our feet

occasionally it moves a dial
passing the hours on foot
we sail on the boat of time
from nothing to nothing

*

axe helve of wooden stock
chlorophyll offspring
shaped fitted
scraped to a gleam

it holds the iron snout
notched on its brothers' bodies
it contains no drop
of green blood

blood-sucking traitor
civilization's dog
its infamy will be preserved
in the glass mausoleum of time

ОСМИСЛЕННЯ БЕЗНАДІЇ

нас водять блудоводи
через ліси та води
з одної згадки в іншу
щоб ми на шлях не вийшли

гатімо головою
об стіни стіни стіни
підуть від нас на волю
заперті в стінах тіні

колує згадок тічня
ні стежки ні знадіб'я
одна самотність вічність
а дві се безнадія

*

впала завіса стіни
відкрилися соти поверхів
сотні вертепів
і в кожному лицедійство

крісел диванів шаф
телевізорів ламп холодильників
книжок варення килимів
колисок тіней

вроїлося речам у голові
тільки допусти їх до кону
один лиш маятник сковороди
черкнув амплітуду скону

INTERPRETING DESPAIR

false guides lead us
through forest and water
from one memory to another
to stop us from finding the road

let's bang our heads
against walls walls walls
shadows imprisoned in walls
will run from us for freedom

currents of memory swirl
neither path nor tools
only eternity and stillness
and together the two are despair

the curtain of the wall has fallen
honeycombs of stories are revealed
hundreds of puppet theatres
and a play being staged in each

by armchairs sofas cupboards
TV sets lamps refrigerators
books jam carpets
cradles shadows

things have got it into their heads
that they must be allowed onstage
only the pendulum of the frying pan
marks the depths of demise

ОСМИСЛЕННЯ ПРОГРИ

довечоріє день і світ
і ми довечорієм звісно
сей день був наш і світ був свій
що тепер з днем і що зі світом

руками линеш мов крильми
та понад себе ти не зможеш
не руш фіранки а то б ми
таке узділи що крий боже

вертаймося у світ старий
вертаймося у себе знову
се програ програш бо всі гри
не варті навіть слова

*

це зух а не голубе авто
от і покірне міське телятко
добрикалося розпанахане черево
на власнім вогні попечене

на передмісті зупинене стежею
як шпилькою метелик
прохромлене пікою бука
колом одним ворухить

тепер воно пам'ятник відчайдушності
монумент металізму
чигає з хижих кущів
ненажерна гієна ржі

INTERPRETING DEFEAT

the world and the day will decline
and we too will decline
this day was ours and this was our world
now what of the day and what of the world

you soar with your wing-like arms
but can't surmount yourself
don't touch the curtain
or God knows what we'll see

let's return to the old world
let's return to ourselves
this is loss this is defeat
for no game is worth a word

*

brave fellow and not a sky-blue car
and so the humble urban calf
pranced about until it burned
its bloated belly on its own flame

balked by a path in the suburbs
like a butterfly by a pin
impaled on the pike of a beech
it merely moves in circles

now it's a tombstone of valor
a monument to metallism
the insatiable hyena of rust
lies in wait in ravenous bushes

ОСМИСЛЕННЯ ВТРАТИ

шлюбна ніч останньої свічки
шлюбна ніч останньої нічки
обручі кружляють докола гноту
раз обручка срібна а раз злота

пам'ятаеш ласко першу ласку
пам'ятаеш ласко ласки маску
наша ніч маліє свіччина пелюстка
в оці маски ласко зяє пустка

витекло зіниці живе срібло
бігало крушилось зовсім здрібло
витекло зіниці тьмяне злота
закурив світанок чорним гнотом

*

зелене свято собору
хіба з-перед часів
у золотий вік бору
було тут зеленіше

тернина побіля брам плазує
пороги цілує
за поли чіпляє
дайте лісу ради

витекли зіниці вітражів
долівка під килимом скелець
зрозумів лісовий птах
що він не Бортнянський

INTERPRETING LOSS

wedding night of the last candle
wedding night of the last night
rings circle around the wick
the ring once silver once gold

grace do you remember the first grace
grace do you remember the mask of grace
our night grows short the candle's petal
gaping in the mask's eye like an empty hole

the pupil's quicksilver runs out
scurries around breaks up grows small
the pupil's dusky gold runs out
dawn's black wick is smoking

green holiday of the cathedral
only before all ages
in the golden age of the pinewood
was it greener here

thornbush creeping by the gate
kissing the doorstones
clutching coattails
give the forest advice

pupils of stained glass windows run out
the floor carpeted by eyeglasses
the woodland bird realizes
it is no Bortniansky*

*Dmytro Bortniansky (1751–1825): conductor and composer of choral church music.

ОСМИСЛЕННЯ РЕАЛЬНОСТІ

під попелом ночі
під сном у сні
спить золотий сніп
спить білий сніг

під попелом ночі
тепер як і вперше
сплять коханої коси
сплять коханої перси

під попелом ночі
допопеліє яса
ти будеш знову сама
я буду знову сам

*

Шалів тут вітер, що кидав туманами
піску й снігу, гнув додолу дерева й
запирив віддих у грудях. В одній хвилі
з гори Льва відірвалася брила піску
й на тому місці появилася постать лицаря
у повній зброї; панцер був зложений з
лусок, що робили вражіння грубої
шкіри. З'ява стояла нерухома, — але
повіяв вітер і постать зникла, лишився
сірий круг піску. Так повсталала легенда
про лицаря — опікуна гори.

(З хроніки від 11 березня 1926 р.)

INTEPRETING REALITY

beneath ashes of night
beneath the dream within dream
a golden sheaf lies sleeping
white snow lies sleeping

beneath ashes of night
now as the first time
my lover's braids lie sleeping
my lover's breasts lie sleeping

beneath ashes of night
light will turn to ash
you'll be alone again
I too will be alone

A wind raged here, scattering a mist
of sand and snow, bending trees to the ground
and taking your breath away. Just then
a slab of sand fell away from Lion Mountain
and the figure of a knight in full armor
appeared on the spot; his coat of mail was made
of scales, they looked like thick leather.
The apparition stood motionless, but
when the wind blew and the specter disappeared,
a gray ring of sand was left. Thus was born the legend
of the knight who guarded the mountain.

(From the chronicle for 11 March 1926)

ОСМИСЛЕННЯ ХРОНІКИ

я мовив мила
сей сон уруку
щось у тім світі
щось у тім

я мовив мила
сей сон уруку
щось таки в світі
щось таки

я мовив мила
сей сон уруку
щось у тім світі
щось таки

скоїлося

INTERPRETING THE CHRONICLE

I said love
the dream has come true
something in that world
something in that

I said love
the dream has come true
something in the world has really
something has really

I said love
the dream has come true
something in that world
something has really

happened

12. СТИХОТВОРИ ПРО ЗРЕЧЕННЯ

відреченість листка від дерева
відреченість дерева від землі
відреченість землі від неба

що то є відреченість

відреченість очей
від листка дерева землі неба

відреченість
листка дерева землі неба
від очей

і се найкраснішої
весни

коли листок з деревом
дерево із землею
земля із небом

12. VERSES ABOUT ABDICATION

abdication of leaf from tree
abdication of tree from earth
abdication of earth from sky

what is abdication

eyes' abdication
from leaf tree earth sky

leaf's tree's earth's sky's
abdication
from eyes

and that in the most beautiful
of springs

when leaf is with tree
tree with earth
earth with sky

*

коли перо за соломинку
перо зрікається

саме тоді коли
півень тричі не прокричав

коли ридання глухе
сльози сліпі
розпука кульгава

коли капелюх
не кланяється
світові
і коли я
під тим капелюхом
як під сільцем
саме тоді

*

when a feather is straw
the feather abdicates

just when the cock
fails to crow thrice

when muffled sobbing
blind tears
crippled parting

when the hat
doesn't bow
to the world
and when I
am under that hat
as if in a snare
just then

*

коли я вклонився
Ладі і Перунові
став людиною

коли я вклонився
стіні нерушимій
став державою

коли я вклонився
собі самому

став бездомним
Сковородою

тепер озираюся
на всі сто сторін
пустелі

when I bowed
to Lada and Perun*
I became a man

when I bowed
to the unshaking wall
I became a kingdom

when I bowed
to myself

I became a homeless
Skovoroda

now I look around
at the desert
in a hundred directions

*Lada was the Slavic goddess of fertility and love, Perun the god of thunder.

*

не сподобив мене світ

криве дзеркало
води і небес

криве дзеркало
язика

криве дзеркало
трибун

літають щоночі
кажани трибуни
наді мною

розіпнім його
каже кажан кажанові

він не гожий нам
він у наших дзеркалах
потворний

ще й повторений

*

the world has not vouchsafed me

crooked mirror
of water and sky

crooked mirror
of the tongue

crooked mirror
of podiums

every night
bats and podiums
fly overhead

let's crucify him
bat says to bat

we don't need him
he is monstrous
and mirrored and mired

in our mirrors

*

чигає на мене провінція
малесенька провінція

каменує мене провінція
маленька провінція
великим каменем

почекай провінціє
ти ж така малесенька
камінь здоровезний

каже провінція

ославив ти мене
малесеньку
на цілу більшеньку

захотів бач вінця

не даєш мені
тихенько
провінця-
тися

the province the tiny little
province lies in wait for me

the province the tiny little
province stones me
with a huge stone

just wait province
you are so tiny
the stone so big

the province says

you've slandered
little me
so hugely

you wanted a garland

and now
you won't let me
quietly
provincialize

*

у саду блаженств
де вісім квітів
один тільки для мене
блаженство гоніння

зі саду блаженств
де вісім квітів
одним мене вінуєш
блаженством гоніння

який се квіт барвою

на біле мовив би
чорне
коли б не спізнав

на чорне мовлю біле
бо задля тебе

*

in the garden of pieties
with eight flowers
only one is for me
the piety of persecution

from the garden of pieties
with eight flowers
you give me as dowry
the piety of persecution

what is this flower's color

white I'd call
black
if I hadn't gotten to know it

black I call white
because I do it for you

*

в довгій лляній сорочці
був я між ними

одного разу буря
втопила наш човен

чого боїтесь маловіри
проказав учитель

бурю зродив ваш сумнів
топить вас в морі сумнів

чому б не відповісти
вчителю

коли б не сумнів
хто увірує в тебе

in a long linen shirt
I was among them

once a storm
sank our boat

why are you afraid you of little faith
the teacher said

your doubt birthed the storm
doubt is drowning you at sea

why not answer
the teacher

if it weren't for doubt
who'd have faith in you

*

мед мовчання
найгіркіший полин

золото мовчання
заржавіла бляшка

пусткою наша хата
вигін пустинею

не впливе слово
із тьми мовчання

вода наша ніколи
не стане вином

а п'ять хлібин
залишаться
п'ятьма хлібинами

the honey of silence
is bitterest wormwood

the gold of silence
a rusty tin scrap

our house abandoned
the pasture a barrens

no words emerge
from the gloom of silence

our water will never
become wine

and the five loaves
will remain
five loaves

*

не виросло за нами
дерево ствердження

виросло б відречення
та кореня
воно
не знає

*

настав час прощання

посидимо для годиться
помовчимо для годиться
погодимося для годиться
розійдемося як годиться

ізгоями
через німі ворота
тихенькими стежками

зрікаючись всього
не зрікаючись
тільки
самого зречення

перекотиполя
нашого

the tree of affirmation
has not grown up behind us

abdication would grow
but it
doesn't know
the root

the time of parting has come

we'll sit a bit for appearance's sake
we'll be silent a bit for appearance's sake
we'll agree a bit for appearance's sake
we'll part for appearance's sake

as exiles
through the mute gate
along the quiet paths

abdicated everything
not abdicating
only
the abdication

of that tumbleweed
of ours

Автобіографічна примітка

Народився я 9 липня 1939 року у Ходорові на Львівщині. І, хоч я покинув містечко 1956 року, коли закінчив середню школу й вступив до Львівського університету, зв'язків із ним не пориваю до нині. Бо з Ходоровом пов'язані не тільки мої дитячі враження й спогади, бо звідти не тільки джерело натхнення—там люди, що дали мені життя й виховали у здоровому національному дусі. Я також ніколи не міг забути, що я хрещений в греко-католицькому обряді і що брат моєї матері—студент Львівського університету—був закатований у червні 1941 року у тюрмі НКВС—у тій тюрмі, де тридцять років опісля довелось мені й моїй дружині, правозахисниці Ірині Калинець, побувати у час слідства й суду наді нами. Неопізнані останки мого вуйка в котрійсь із братських могил на Личакові чи Янівському цвинтарі у Львові. Про могили я також ніколи не забував—занадто багато сумної пам'яті доводиться нам, українцям, двигати.

Закінчивши філологічний факультет Львівського університету 1961 року, я працював в обласному архіві до 1972 року. Моя особиста пам'ять збагачувалася ще й історичною. Як поет-шістдесятник я виростав на традиціях рідної землі, народної обрядовості і Розстріляного Відродження. Мій вчитель: Богдан-Ігор Антонич. Проблеми, які тепер так голосно заторкнула Україна, вже тоді мучили мене і я задекларував свою громадську позицію не тільки у різних правозахисних акціях, але й в своїй поезії. Книжечка «Вогонь Купала» (Київ, 1966) мала прихильну критику в українській періодиці. Та видавництва відхилили наступні збірки всупереч їхньому бажанню і я вже мав не надто доброзичливу опінію у властві імущих.

Мій доробок становить 17 поетичних збірок, що згруповані в двох циклах: «Пробуджена муза» (муза шістдесятників, 9

Autobiographical Note

I was born on 9 July 1939 in Khodoriv in the Lviv region. And although I left the town in 1956, when I finished secondary school and went to Lviv University, I have never broken my ties with it. For Khodoriv is not simply the place of my childhood impressions and memories, not simply the source of my inspiration: the people who gave me life and brought me up in a healthy national spirit are there. I have also never been able to forget that I was baptized in the Greek Catholic rite or that in June 1941 my mother's brother, a student at Lviv University, was tortured to death in an NKVD prison—the same prison where my wife, the human-rights activist Iryna Kalynets, and I were forced to spend time thirty years later during our investigation and trial. My uncle's unidentified remains are in one of the mass graves at the Lychakiv or Ianiv cemeteries in Lviv. I have never forgotten those graves either—we Ukrainians have to bear the burden of far too many sad memories.

Having graduated from the philology department of Lviv University in 1961, I worked in the provincial archives until 1972. My personal memory was enriched by historical memory. As a poet of the sixties, I grew up on the traditions of my native land, folk customs and the cultural revival of the 1920s. My teacher was Bohdan-Ihor Antonych. The problems that Ukraine is now raising so loudly tormented me even then, and I declared my civic position both in human-rights actions and in my poetry. *The Fire of Saint John's Eve* (Kiev, 1966) was favorably reviewed in the Ukrainian press. Yet publishers unwillingly rejected my subsequent books, and I was no longer in the good graces of the powers that be.

My work consists of seventeen collections of poetry, which are grouped in two cycles: *The Muse Awakened* (the muse of the 1960s, nine collections) and *The Muse Imprisoned* (eight collections written in 1972–1981, the period of my imprisonment). Several collections from the first period circulated in *samizdat* and then made their way to the free world, where they were published both in Ukrainian and in translation. For this, as well as for the civil disobedience expressed in

збірок) і «Невольничча муза» (8 збірок з 1972–1981 років, часу ув'язнення). Кілька збірок із першого періоду, походивши у самвидав, вийшли у вільному світі і українською мовою, і в перекладі. За це, як і за громадянську непокору в тематиці віршів, я був репресований. Влітку 1972 року вслід за своєю дружиною я був заарештований і отримав 6 років суворих таборів і 3 роки заслання, які відбув на Північному Уралі і в Забайкаллі. В ув'язненні працював токарем і кочегаром. Мучився, але не каюся — і радий з того, бо чуюся, що лишився людиною. Поезія допомогла вистояти і в перший, і в другий періоди. Зумів зберегти все написане, що теж дивовижно, але не впевнений, що це радість для читача. Після 1981 року я замовк як поет і тепер я — імпресаріо колишнього поета Ігоря Калинця.

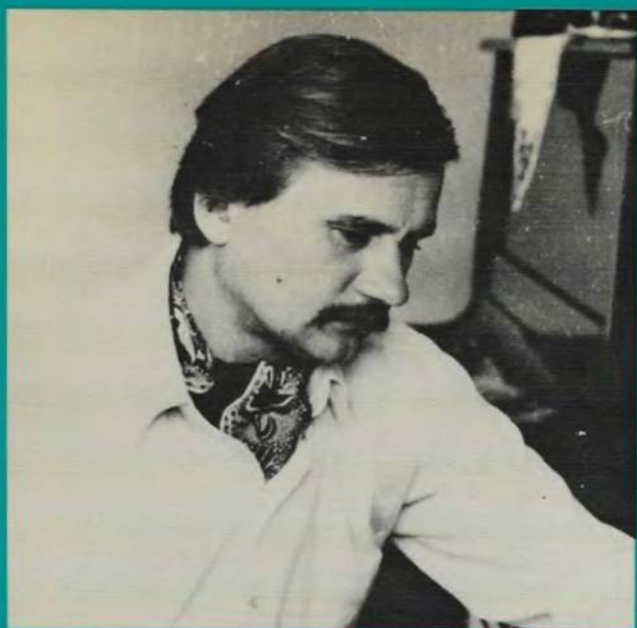
Не легко було влаштуватися бібліотекарем у львівській науковій бібліотеці АН УРСР ім. Стефаника після повернення на Батьківщину — стояв високосний рік застою. Добре, що не додали ще одного терміну за дармоїдство, наркотики, звалтування чи за вірш, лист, заяву, як це було з іншими. Національне відродження сприйняв усім еством. Тому 1977 року увійшов до редакції позацензурного альманаху «Євшан-зілля», який виходить до сьогодні і користується прихильністю читачів. Група «Євшан-зілля» одна з перших мобілізувала львів'ян на перебудовчі процеси, гуртувала їх для переборення страху й інерції. Тепер я редактор журналу, що його має видавати львівський обласний відділ Фонду культури.

Я гордий, що був у Львові будителем національного відродження 1987–1989 років. Але і в ці чудові роки не відчував потреби в пері поетичнім. Отак живу, відмовляючись від пропозицій друкуватися в журналах. Але зважився все-таки: 1991 року в Києві має вийти книжка із трьох збірок. На грубшу, кажуть, нема паперу.

the subject matter of my poetry, I was repressed. In the summer of 1972, following my wife, I was arrested and sentenced to six years of strict-regime camps and three years of exile, which I served in the northern Urals and the trans-Baikal region. While I was a prisoner I worked as a turner and stoker. I suffered, but did not repent—and am pleased by that, for I feel that I have remained a human being. Poetry helped me to survive both periods. I managed to save everything I wrote, which is also remarkable, although I am not certain that this will please readers. In 1981 I stopped writing poetry, and now I am the impresario of the former poet Ihor Kalynets.

Getting a job as a librarian at the Stefanyk Library of the Ukrainian Academy of Sciences in Lviv when I came home was not easy—it was the leap year of stagnation. A good thing I wasn't given another sentence for parasitism, drugs, sexual assault or a poem, letter or statement, as some people were. I keenly felt the national revival. That is why in 1977 I joined the editorial board of the uncensored cultural review *Ievshan-zillia* ["Wormwood"], which is still coming out and enjoys the support of readers. The *Ievshan-zillia* group was one of the first to draw the citizens of Lviv into the process of reconstruction and to unite them in overcoming fear and inertia. Now I am editing a journal that is to be published by the Lviv regional branch of the Cultural Fund.

I am proud of having helped awaken the national revival in Lviv in 1987–1989. But even in these marvelous years I have not felt a need to write poetry. And so I get along as I can, rejecting offers to be published in literary reviews. Nevertheless, I did agree to the publication of a book containing three of my collections in Kiev in 1991. I'm told there is not enough paper for a thicker one.

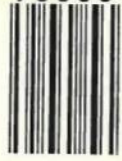
Ihor Kalynets, who was born in Western Ukraine in 1939, is the author of seventeen books of poetry, which have been called “the most sophisticated modern poetry yet to appear in Ukraine.” Drawing on pagan antiquity and folk beliefs, Kalynets mixes metaphysical contemplations with erotic imagery and social criticism. Because of his unconventional poetics and his spirited defense of human rights in Ukraine, only one of his books has been published there, and even that one was immediately banned. In 1972, along with his wife Iryna Stasiv — a human-rights activist and a poet in her own right — Kalynets was sentenced to six years of imprisonment and three years of exile. He now lives in Lviv and is at the forefront of the cultural and political revival in Ukraine.

ISBN 0-920428-51-7

9 780920 428511

90000>

\$15.95